

L'Esquella de la Torratxa

ANY L - Núm. 2526 - 15 cts. - Atrassats 30

EL PINTOR DE MIRACLES

—Senyor pintor: Faci'm un ex-vot a Santa Rita, per haver travessat les Rambles sense trencar-me cap os.

Teatre Català ROMEA

Gran Companyia VILA-DAVI

Primera actriu: MARIA VILA
Primers actors: DAVI i NOLLA

Totes les nits el gran èxit d'en Gastó A. Màntua
UN MILIONARI DEL PUTXET
i la marina, en un acte, d'Apeles Mestres
LA BARCA VELLA

Diumenge tarda a ies tres i mitja
EL GAT AMB BOTES

Tots els nens i nenes seràn obsequiats amb una artís-
tica figura de MESTRE GAT.

TEATRE CATALÀ "NOVETATS"

Gran Companyia Catalana : Direcció J. MONTERO

Primera actriu: JOSEFINA TAPIAS
— Primer actor: R. MARTORI —

Avui nit i totes les nits els dos últims grans èxits del
pulcre literat en CARLES SOLDEVILA

BOLA DE NEU

magnífica comèdia en 3 actes

Leonor o el problema domèstic

divertidíssim sàinet en 1 acte

ES DESPATXA A COMPTADURIA

TEATRE COMIC

EL TEATRE DELS GRANS ESPECTACLES

Ultima semana : Darreres representacions de

Not-Yet

Y

ROXANA

Dimecres, 30 novembre, estrena de

EUREKA

En aquest teatre funciona la calefacció central.

Casa Carreras
SASTRERIA
RAPIDE SA
ECONOMIA
EN TOTS ELS ENCÀRRECS
TALL AMERICA
FORMA DE TRAJOS
DES DE 40 PIEL
GENERES
ULTIMA NOVETAT

PLAÇA DEL SOL 9.

BARCELONA
GRACIA

TEATRE NOU

Demà, dissabte, 19

ESTRENA

de la super-revista

SEGONA VERSIÓ

de

CHARIVARI

MUSICA Casa CANONGE

ESPECIALITAT EN OBRES PER A
Tercets - Quintets - Orquestres

Zurbano, 7 - Barcelona

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

FABRICA DE TINTES PER A IMPREMTA I LITOGRAFIA
COLORIFICI POLIGRAFIC F. E. R. T.
INDUSTRIA NACIONAL

Calabria, 197 : Telèfon 461 H. : BARCELONA

TRENCATS

temps i diner, no deveu comprar cap
aparell sense visitar abans aquesta casa.

Tingueu sempre present que, els millors aparells del món per al guariment de tota mena
d'hèrnia en homes, dones i criatures, són els de la casa TORRENT. Sense traves ni elàstics
enfarfegosos de cap mena. No molesten ni embarassen, deixant que hom es mogui lliurement
i faci els treballs mes durs i pesats, sense la més petita molèstia. Si voleu estalviar salut,
CASA TORRENT - 13, Unió, 13 - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

UN CLAU

AGRADA que, de tant en tant, es plantegi la discussió dels homes que estan a la dreta i dels que estan a l'esquerra. Es un tema digne de tota lloança, perquè així aclareix l'ambient misteriós i gris en què vivim. Mantenim una mena d'unió sagrada del silenci que ja comença a fer més mal que bé. No s'atreveix ningú a decantar-se per una o altra banda, o a desfer la incògnita de molts silencis no gaire valents. Creiem que en l'hora calma d'aquesta pau de què gaudim, no estaria del tot malament que comencéssim una classificació de gent per a possibles situacions futures. Està clar que estem parlant des d'un punt de vista essencialment literari. El polític, per ara, no cal escatir-lo. Però potser ja es deixaria veure en posar-nos al lloc que ens pertoqués.

Això podria donar motiu a una mena d'estadística que ens faria molt de bé. Més del que potser a primer cop d'ull sembla.

Ja és hora d'anar situant els capellans i els amics dels capellans a una banda. Els esperits selectes i liberals a una altra. Això de què només siguin intel·ligents els homes de la dreta, em fa l'efecte d'una de les enredades més grosses. Està pujant una joventut que menysprea Víctor Hugo, Pi i Margall, tot el que sigui esperit sentimental i romàntic, i en canvi, lloen la prosa mastegosa de Bal·mes o de Torres i Bages. Massa Maurrassisme, massa de Maistre, massa doctrinarisme catòlic. Fa elegant pertànyer a les congregacions literàries i fer auques de qual-sevol sant. Un gest eixelebrat i juvenívol, un gest heterodox és considerat com una falta d'elegància; com una falta de comprensió.

Per por de caure en una desfeta d'incomprensions, molta gent s'ha anat aculant, aculant, i ara ja quasi vivim de l'espai miserios en què ens permeten. Molt d'ordre espiritual, molta disciplina... La crítica, els assagistes, els traductors, els poetes, els novel·listes, ja són a l'altra banda, ja tenen presos els seients de primera classe. Si no tots, quasi tots. I els que no hi són, viuen a precari. Tenen permís de respirar fins a cert punt. Si això avança, que avançarà, arribarà un dia que els novel·listes, crítics,

assagistes, etc., de la banda esquerrana, podran respirar unes hores tan sois. Faran les vuit hores de liberalisme. I prou.

Tots vostès coneixen la història del clau. Era un confessor i un moribund. A l'hora de la mort aquest va dir al confessor que què volia, i el confessor, desinteressat i amable, va demanar només que li deixessin clavar un clauent tan sols al mig de la sala de festes. Li cediren. Passà el temps, i quan la casa aquella s'obrí a les portes de la festa i al ball, l'excel·lent confessor demanava per entrar i anar a veure el seu clau. I entrava. Portava un tamboret, penjava en el clau el barret i la capa i s'asseia i pregava. La festa, naturalment, s'acabava davant d'aquella figura sinistra. Li compraren el dret al clau pel que volgué.

A Catalunya ens han clavat un clau en mig de la testa.

I per ara, encara que no ho cregui el mestre Vives, ens porta molts mals de cap.

FRANCESC MADRID

LA CONSPIRACIÓ DEL SILENCI

A Barcelona i entre un grupet d'intel·lectuals—de pseudo-intel·lectuals— que s'han apoderat d'unes tribunes a la premsa catalana, es conrea la conspiració aquesta amb un entusiasme i una perseverància verament odioses. Aquesta conspiració consisteix en silenciar, per part d'aquest grupet d'intel·lectuals — de pseudo-intel·lectuals — setmesons, l'obra de l'enemic. I en aquest cas l'enemic és l'independent, el que no freqüenta la redacció on escriuen, ni l'Ateneu on juguen a escacs o a qualsevol altre joc dels que vesteixen.

Aquesta tasca, aquesta conspiració, ens sembla immoral, inútil i antipatriòtica.—I ja no parlem de la manca d'honradesa, de dignitat i de generositat que suposa el practicar la conspiració aquesta, el practicar-la contínuament, incansablement.—

Ens sembla immoral perquè suposa petitesa i raquitisme d'esperit; ens sembla inútil, perquè no es pot conspirar ni usar l'arma del silenci amb tot aquell que té un veritable talent; ens sembla antipatriòtica perquè no és estimar les nostres coses silenciar-les amb la indiferència i, amb l'enveja?

El nostre petit món literari fa riure i fa llàstima. Apropar-s'hi produeix una sensació migrada i ridícula. Aquests nois que, des de què es posen els mitjons al matí fins que se'ls treuen al vespre, fan de savi i passegen amb els volums de la N. R. F. sota el braç, tenen odis i rancúnies.

Però són odís i rancúnies—i enveges?—de porteres, de bugaderes, de gent inferior.

Naturalment, en aquest gest de la conspiració del silenci, no hi ha més que una grotesca impotència. El poble no coneix a aquests intellectuals—a aquests pseudo-intellectuals—ni els vol conèixer.

Si els conegués, tampoc en faria cas. Són gent —genteta—de to menor que s'han fet una cultura mal traduïda del francès.

Consti que no volem personalitzar. Tampoc podríem perquè avui tots són iguals, tots semblen repetits. Els que valen—un Ventura Gassol, un Ramon Vinyes, per exemple—ja saben fer-se un camí apart.

Aquestes consideracions ens les suggereix el cas del pintor Josep Gausachs. Josep Gausachs ha exposat a París diverses vegades i amb èxit sempre; és un pintor originalíssim i d'un temperament singular; és un formidable creador de bellesa que ha sabut sostroure's a tota influència; ha tingut elogis d'artistes com Rafel Barradas, Julio Antonio i Miquel Viladrich; a París ha il·lustrat amb uns boixos perfectes i exquisits les obres dels grans mestres; Anatole France ha tingut per a ell paraules de cordialitat.

Doncs, bé; Josep Gausachs a Barcelona és gairebé desconegut. Els crítics d'art, amb una gran inconsciència o amb una manifesta mala fe, silencien les exposicions d'aquest pintor estimabilíssim. Per què? Perquè fa nosa, potser? Perquè fa por i cal barrar-li el camí de l'èxit?

VIRAI

ROBATORI ALS TRENDS

S'ha descobert una banda de lladres que es dediquen a robar als trens; hi han diverses denúncies.

La qüestió dels robatoris als trens és un problema. En els viatges llargs, on s'ha de passar la nit al tren, tothom dorm i un robatori és una cosa facilíssima. Caldria una gran vigilància; i cal dir que ara no n'hi ha pas gens. En teoria hi hauria d'haver un vigilant a cada vagó; però, de fet, no hi és, i si de tant en tant se'n veu algun, no entra mai a vigilar els departaments.

Fem aquesta queixa, perquè la reculli qui l'hagi de recollir.

UNA OPINIO

Un distingit arquitecte estranger que es troba per uns quants dies a Barcelona, anà a la Plaça de Catalunya. La contemplà més d'un quart. Després es girà als seus acompanyants i els digué:

—Bé; és molt gran aquest solar, gairebé dóna la impressió d'un desert. Però la Plaça, quan estigui feta, anirà col·locada al centre, o bé a un costat, i l'altra part del solar es destinarà a edificacions?

EL TEXT I NINOTS DEL PRESENT

NUMERO HA ESTAT VISAT

PER LA CENSURA GOVERNATIVA

ELS "PASES" DE PREMSA I LES EMPRESSES DELS TEATRES

Una petita qüestió entre les empreses de teatres i els diaris, ha fet que aquests retornessin els seus pases de premsa a les empreses.

No ens posarem a escatir qui és el que té raó en aquest afer. El cert era que, amb els pases de premsa entraven gratuïtament al teatre molta gent que no era periodista i que ni res tenia a veure amb la premsa. Un abús, conformes.

Però un altre abús és el que cometien també les empreses enviant als diaris totes les notes de comptaduria, elogiant obres, autors i actors, que sovint dintre el mateix dia, havia condemnat la crítica, i que els diaris, per consideració, publicaven més o menys esporgades d'adjectius.

Ens sembla doncs bé que s'acabi amb aquests dos abusos. Els periodistes si volen anar al teatre que es paguin les butaques. I les empreses, si necessiten, per als seus reclams, utilitzar la premsa, que paguin els anuncis a tant la ratlla, com és del cas, i com en casos similars han de fer els negociants de qualsevol altre ram.

Ningú no hi perdria, i, la crítica guanyaria en eficàcia.

EPISTOLA

Amic Pujol, dius que la meva aimada va pels carrers com un trosset de sol, jo endins del cor me l'he trobada i aquest sol és turment i és consol.

Si la veus et suplico que li diguis que la llum dels seus ulls m'ha corferit, i encara que l'anhel del cor mitiguis amb il·lusions, et retorna el neguit.

I voldries no haver-la coneguda per a no haver-ne de sentir enyorament. Diga-li que sóc una bala perduda que rodola i rodola eternament,

i sempre torna cap a ella i fugir d'ella és com fugir de mi, i que la sé tan bella que ella és la llum del meu camí.

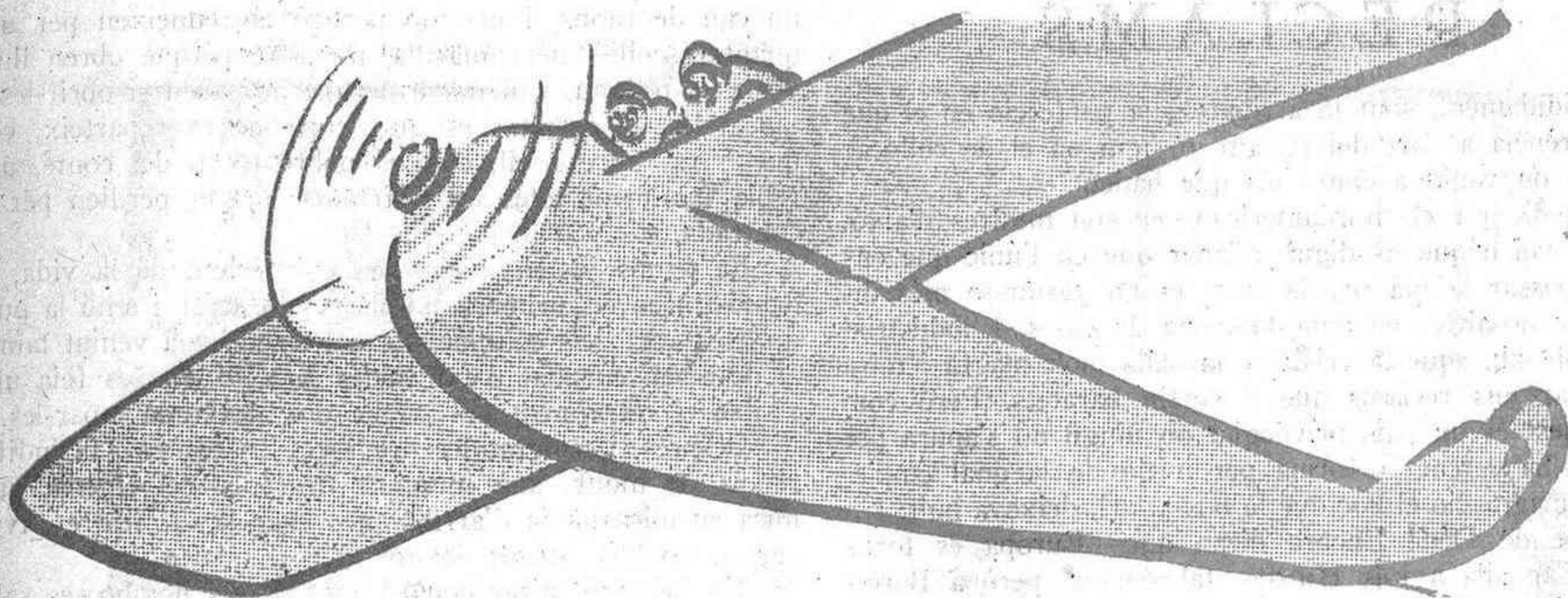
Diga-li que la meva ànima és cega i que és la seva llum qui l'ha cegat, que és una santa i que el meu cor prega i resa oracions d'enamorat.

Diga-li que de tota aquesta vida ella és el que jo estimo més, que ella, per a mi, ho és Tot, encara que fos mentida, i la veritat, sense ella, per a mi no val res.

Per més que li exageris una mica tot el que et dic, com que ella és tan bonica, no ho faràs prou, amic

I si ella objectés alguna cosa, espero immediatament contestació. Mentrestant, ja ho saps; mana i disposa del teu afectíssim i segur servidó.

SALVADOR PERARNAU

EL MAL GUST

MANIQUINS

Els aparadors dels nostres grans basars i d'algunes sastreries fan un efecte anguniejant i de manicomi. Semblen vitrines on s'exhibeixin cadàvers momificats, o reproduccions clíniques de casos de cretinisme i de degeneració.

Fixeu-vos-hi, sinó. Jo, de vegades, en esguardar aquells maniquins encararats, col·locats en postures d'una absurda violència, he arribat a sentir-me obsessionat. Els que tenen els caps de porcellana, els ulls de vidre i les cabelleres postisses, són els més infectes, els més repugnants. Mai em posaré un abric o un barret dels que han ostentat aquelles mòmies horroroses.

Els maniquins de dones, però, amb els seus posats de seductores, amb els seus somriures petrificats, encara fan més fàstic. Són una profanació de la bellesa femenina i una profanació de la mort. Diríeu que són dones efectivament mortes, però que algú, per caprici macàbric, per inconfessada desviació sexual, ha volgut conservar amb postisses i maquillatges, amb abillaments sumptuosos, la seva beutat.

No us els mireu, però, si voleu conservar una mica d'illusió pels abrics de pell i les teles sumptuoses. Res dona una idea tan gran de la inútil vanitat dels ornaments com aquests maniquins. Diríeu que afegir-los-hi bellesa, no és més que afegir-los-hi horror. Després de contemplar uns

moments llurs abillaments magnífics, sota la mirada immòbil d'aquells ulls de vidre, i del somris amorós d'aquells llavis que semblen guardar un secret repulsiu, penseu més que mai que l'única bellesa és la del nu i la del somriure juvenívol sobre els llavis encesos.

Potser instintivament els marxants han endevinat una mica l'efecte que aquests maniquins produeixen en els temperaments una mica afinats, i els van substituint en molts aparadors per uns altres de pastes o de fusta pintades. L'efecte cal confesar que no és tan repulsiu. La nova moda de maniquins ens allibera almenys d'ulls vidriats i de cabelleres de mort. Ja és alguna cosa. Però us heu fixat en com són gairebé tots? Uns fronts estrets, uns maxilars acusadíssims. Us donen la idea de què per ésser elegant, per saber dur un bon vestit, cal ésser cretí o idiota. I no és això. Per ésser elegant de veres, cal ésser també una mica intel·ligent. Unicament entre certa mena de dones se'n troben algunes d'una bellesa sense intel·ligència: una bellesa de pavons o d'aus del paradís i, de vegades, també, de tigresses. Però això són rares excepcions. La beutat, la intel·ligència i la gràcia, generalment van aplegades.

Però quan els nostres marxants deixaran de confondre les coses i de convertir en una samfaina llurs aparadors? Que exposin els seus models de vestits en maniquins sense cap i els barrets sobre simples peus de metall, o sobre un fons de vellut o de sedes, i que deixin les escultures per als museus i els caps de mort i les reproduccions de casos patològics per a les clíniques.

DOMENEC GUANSE.

LES OCASIONS S'HAN D'APROFITAR

—Baixa, baixa, que veig aquell que em deu 50 duros!

RECLAMS

Decididament, som ja arribats a la perfecció en el que fa referència a l'art del reclam, o sigui en el de col·locar paranys on vagin a caure els que baden.

S'ha dit que els nordamericans en són mestres d'això. Jo, què voleu que us digui, m'apar que en l'únic que ens poden passar la mà per la cara, és en gastar-se més diners que nosaltres en aquesta mena de coses. L'industrial espanyol—ah, aquesta crisi!—, la balla molt magra i mira de cercar uns reclams que li surtin baratets. Però com que aquest és un país privilegiat on ningú no s'apura per a res, s'ha cercat la forma per mitjà de la qual emplenés la Imaginació el lloc que la bossa, ai!, deixava buit. I...

Mare de Déu! Encara diran que l'Europa es torna vella! Cap allà a Les Hurdes, tal vegada, però a Barcelona... i cà, barret! Si hom en veure aquest esmerçar traça i maquiavelisme per arreu no pot menys d'obrir uns ulls com unes taronges! I és que, la veritat, cal convèncer-se de què a nosaltres ens manquen solament diners per a ésser rics i riure'ns del món sencer.

I com que les proves canten... veiam: què me'n diuen, entre altres coses, d'aquest davassall de traça, talent, d'imaginació que revelen aquestes "liquidacions" de tota mena que, com a darrera patacada utilitzen els nostres comerciants? No hi veuen aquí l'estudi profund, la quinta essència de l'art de fer pessetes, sigui com vulgui? I no revela tot això l'adaptació a la veritat, a la vida vera, de les profundes màximes: "Al cap del sac, es troben les engrunes", "Riurà més qui riurà el darrer", etc. etc?

I d'aquests cartells "pro-propaganda nacional" de tota mena de colors que arreu han plantat no fa molt? I d'aquestes demostracions documentadíssimes que els acompanyen—reclam una i altra cosa al fi i al cap—, mitjançant les quals resta tan claret com l'aigua que qualsevol amb deu pessetes diàries pot gastar-se'n un miler almenys a l'any en vestir com un príncep, i anar de barrila sense deure res a ningú ni privar-se del tabac?

Ah, tot això és molt gran! Però el premi d'honor se l'emporta sense cap dubte certa casa editora, la qual, a qui es subscrigui a una revista *per a senyores que publica*—la més interessant i la més econòmica, segons diu— l'obsequia... amb què dirien? Amb una màquina d'afaitar!!!

Útil i pràctic, eh?

Vaja, que si això no és ben trobat, no sé pas que ho serà.

J. AYMÁ MAYOI

LA CRISI DEL TEATRE

Això de la crisi del teatre és quelcom així com l'estudi del violí, que per molt que hom rasqui, mai arriba a ésser un perfecte rascador, malgrat els comptats casos de virtuosisme haguts en la història musical.

Se n'han dit i fet moltes de raons per a determinar l'origen d'aquesta crisi; amb tot, però, creiem que no s'ha dit tot; i que per més que es digui, sempre n'hi hauran de raons en el teatre. El teatre, per si mateix, ja ho és

un cau de raons, i un cop perquè el redueixen per uns quants escollits de camarilla, un altre perquè obren llurs portes a tothom, i un altre perquè no saben si obrir-les o tancar-les, el resultat és que, cop que es reparteix, cop que va a raure a ell, com el pobre totxo del conte, que rebia fatalment totes les bufetades que es perdien per la contrada.

Fa temps ja, en iniciar-se l'encariment de la vida, es demostraren els primers símptomes de crisi, i amb la puja del cost vari dels components del teatre, anà venint també el desnivell curullat d'exigències a mida que es feia més visible el retraïment del públic que havia de tapar-les.

Després, i malgrat les prèdiques en contra i la indiferència de molts, anà imitant l'aureola del cinema que, mica en mica havia d'arribar a ofegar la del teatre. Avui, encara no l'ha ofegat del tot, però... alerta!

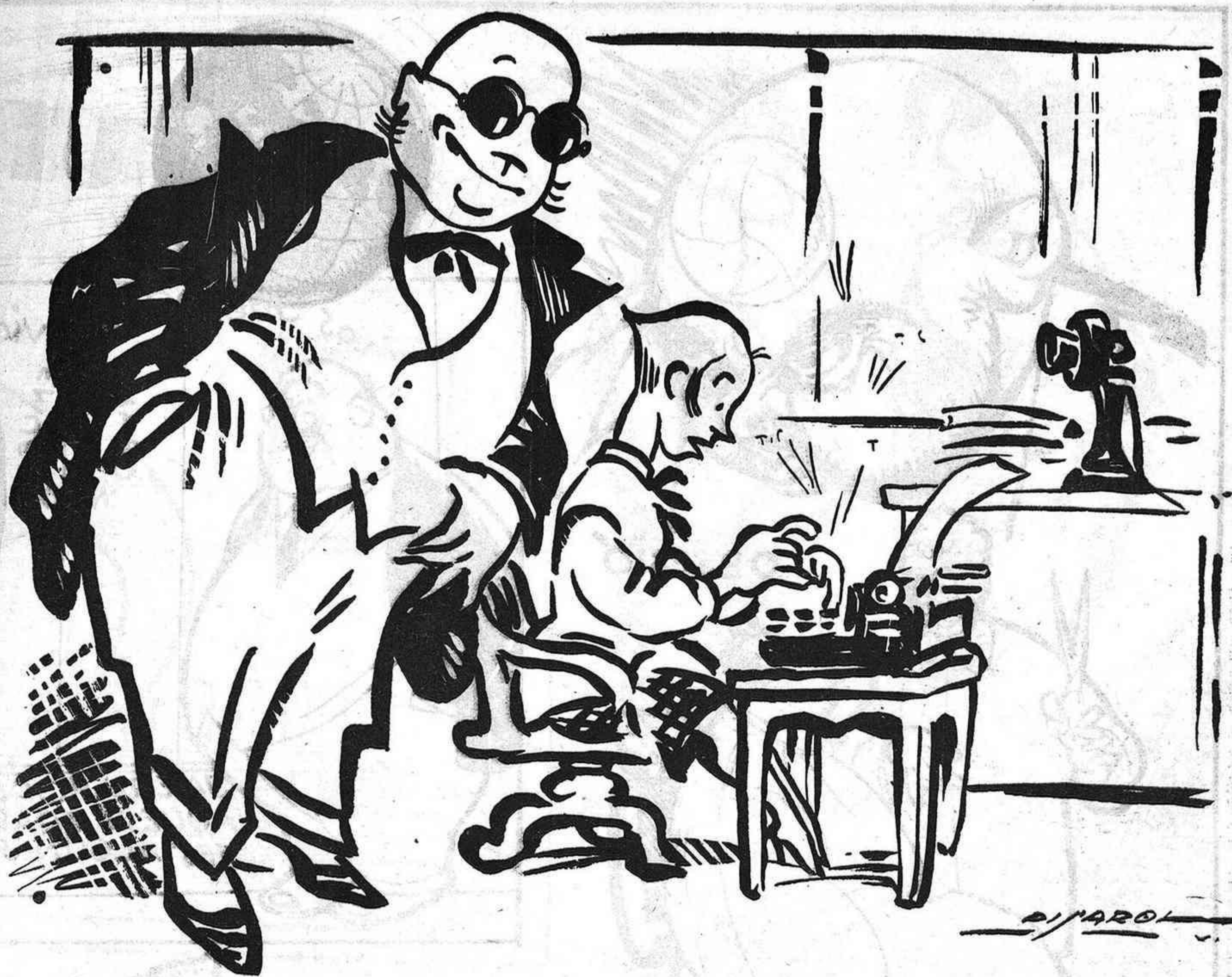
No cal sinó mirar com, a més de les nombroses sales construïdes per a cinema, s'hi van afegint els teatres. A Barcelona es fa cinema ja a mitja dotzena de teatres. Ara s'augmentat amb el "Tivoli", mallaguanyat; i a aquest pas, encara em penso anar al "Liceu" a veure "El fill del geper de París" o "Les nétes de les òrfenes de Brusselles".

La influència del cinema és notòria, i no serà perquè

ESTRANYESES DE LA POLITICA

—Té, ara que aquí s'han acabat els carlistes, en surten a Romania!

L'ETERN BURGÉS

—Noia, has de tenir més compte amb la màquina, i no piquis tan fort, que no és un piano!

signi baratet, car la majoria s'omplen més els diumenges que donen menys programa i apugen els preus.

El que passa és que la gent de teatre ha volgut contrarrestar el cinema fent espectacles, i no és aquest el camí fàcil, puix amb ells, no podran posar mai els preus d'esquer per a fer tornar el públic esgarriat.

Els autors mateixos, apar que no puguin escriure obres sense que hi hagin d'entrar forces decoracions, forces vestits i forces dones. No és, doncs, l'obra de l'autor que es vol per atreure el públic, és la visualitat de l'amaniment, i això no és precisament afavorir el teatre ni posar remei a la crisi.

Havent-hi un teatre d'espectacles o revistes, ja n'hi hauria ben bé prou. Els altres haurien de fer obres, bones obres, però, en les que el talent dels autors hi dominés i hom pogués anar a oir bells pensaments i ensenyances esplaiant els sentits sense necessitat d'extres; i, sobretot, res de competències, que llops amb llops no deuen mai mossegar-se; cada u a la seva tasca i que tots plegats, empresaris, autors, músics, artistes i obrers, vagin a la una i procurin fer-ho un xic més baratet.

LLUÍS RAMÍREZ CARULLA

ART I ARTISTES

Aquesta setmana a les Galeries Laietanes hi hem vist dues exposicions que, en general, ens han pagat la feina d'anar-hi. L'italià Alve Valdemi és un senyor que pinta molt bé les flors, tractant-les amb mà de mestre, però que quan es posa a pintar noies, es recorda massa de certa part del públic i s'entreté més amb els desabillats i els enlluernaments d'unes cames boniques sota mitges de seda llampants, que no pas en dibuixar com cal. Per als artistes i els aimadors de pintures fa flors i algun paisatge bastant encertat; per a posar pisos de solter i ornar "boudoirs" perfumats, una tanda de quadros molt vius de color, molt alegrois d'assumpte i molt poc honorats... artísticament parlant.

De totes maneres, domina l'ofici i pinta bé, sense mensyprear, però, tots aqueulls trucs que poden fer, d'una manera o altra, ressaltar allò que fa.

Malgrat sigui repetint, les flors les tracta d'una forma distingida i elles soles avaloren l'exposició i acrediten una signatura.

En J. Olivet Legares ens mostra una col·lecció de pai-

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn.

"Quaderns blaus": Angel Samblancat, per Lluís Capdevila.

Aquesta biografia que d'En Samblancat ha fet En Capdevila, és un model de vivacitat, d'agilitat. Aquesta biografia d'En Samblancat—sobretot en alguns capítols—, malgrat no perdre mai la seva realitat bàsica, té qualitat de novella.

En aquest sentit, en el de l'amenitat, aquest "quadern blau" d'En Capdevila és dels més importants de la col·lecció.

En Capdevila, amb el seu estil nerviós, viu, càlid, de gran novellista, ha fet d'una vulgar biografia una obra deliciosa de gràcia, d'emoció i d'interès.

Es clar que el model, o sigui la figura singularíssima d'En Samblancat, és element primordial per a aconseguir una obra com la que ha assolit En Capdevila. Si el biografat no té interès, rarament pot tenir-ne la biografia. Però també acostuma a passar que amb una figura interessant de debò es fa un llibre model d'avorriments i pesadesa.

Aquesta obreta menor de Lluís Capdevila — un dels escriptors més personals i dignes d'estudi de Catalunya—té tot el valor d'una obra gran. L'Angel Samblancat, l'autor de tantes belles pàgines, hi és retratat de mà mestre.

LICEO

Després de "Manón" i "La ciutat invisible de Kitege", l'empresa del "Liceo" ha donat la coneguda òpera "Wherther". Molt ben cantada; Sadoven, Bovy, Burdino i Ceresol són uns cantants excel·lents.

Per al vinent dissabte està anunciada la presentació de Fleta, amb "Rigoletto".

NOVEDADES

"Bola de neu" i "Leonor o el problema domèstic" són els títols de les dues obres que Carles Soldevila ha estrenat a aquest teatre. "Bola de neu" és una comèdia en la que s'aborden dos problemes relativament moderns: el de la pintura de vanguardia i el de l'adulteri. "Leonor o el problema domèstic" és una caricatura en un acte, breu i graciós, en la que se'ns parla d'un tema tan interessant com és el de les minyones de servei.

Ni una ni altra obra són menyspreables. No, de cap manera: Carles Soldevila és un escriptor que no pot escriure cap bestiesa. Però és un escriptor tan limitat, tan reduït, tan apagat! Se'ns dirà, potser, que vol fer, que tendeix a fer un teatre sintètic? Molt bé, però és que en el teatre sintètic també hi té cabuda la passió! I, sinó, recordem Chales Vildrac amb les seves obres "Le Paquebot Tenacity", "Le pelerin", "Madame Beliard"...

Amb "Bola de neu", Carles Soldevila tenia una formidable comèdia, però se l'ha deixat escapar de les mans. O ha procurat reduir-la a la mínima quantitat de comèdia, cosa que,

al nostre entendre, encara és pitjor. Tot, en aquesta comèdia—que, repetim-ho, podia prendre una ampla i magnífica volada—és petit, apagat: el diàleg, els tipus, l'estructura.

Indubtablement, en la comèdia hi han encerts—els tres finals d'acte, per exemple, d'una sobrietat admirable—, però aquests mateixos encerts, fan ressaltar més la grisor de l'obra.

En la interpretació cal fer menció dels senyors Gimbernat, Aymerich, Martori, la labor dels quals és digna de tot aplaudiment. Molt bé, també, els senyors Galceràn i Banyeres. De les senyores, Josefina Tàpies, Josefina Fornés i Matilde Xartart.

"Leonor o el problema domèstic" és, ja ho hem dit, una comedieta sense pretensions—suposem que sense pretensions—que fa passar agradablement l'estona.

S'hi distingiren els senyors Aymerich i Xuclà i les senyores Baró, Cosmo, Xartart, Roca i Gay.

El decorat, de Batlle i Amigó, esplèndid i d'un extraordinari bon gust.

ESPAÑOL

"El dret de les dones o Sant Antoni gloriós", és un nou sàinet d'Anfós Roure, tallat sobre el patró dels de Carles Arniches, mestre en el gènere: unes quantes rialles, unes quantes llàgrimes, unes quantes truculències.

L'obra s'escolta agradablement, no encaparra i fa passar bé l'estona. No es pot demanar més.

NUEVO

Per a demà està anunciada la segona versió de "Charivari". Diuen que està tan bé, que és una cosa espenterrant.

Nosaltres, per la nostra part, desitgem que aquesta segona versió de "Charivari" tingui l'èxit de la primera.

APOLO

"Las niñas de mis ojos" és una obra (?) que signen els senyors Palomero i Alonso. Pertany al gènere de "Las mujeres de Lacuesta", gènere grogler i llindant en la pornografia que s'hauria de retirar de la circulació.

VICTORIA

"La tribu" és una sarsueleta en un acte que han escrit els senyors Víctor Mora i Carles Caballero, i que ha musicat el mestre Martínez Valls.

La música, molt personal i originalíssima, com tota la d'En Martínez Valls, té números que valen totes les pessetes pel ben inspirats i melòdics.

El llibre resulta discret.

PRINCIPAL-PALACE

Ha debutat en aquest teatre l'estilista argentí Carlitos Gardel. Una observació: Per què es deixa dir Carlitos? Es que per a cantar tangos el cantaire ha d'usar diminutiu?

Això apart, diem que Gardel amb les seves cançons sentimentals i la seva gràcia en cantar-les, se n'endú el públic. Gardel és un artista al que sempre aplaudim amb gust.

TALIA

S'ha estrenat "Viaje", comèdia molt interessant—d'un interès com poques vegades veiem al teatre—, de Ramon Vinyes. No en podem parlar avui per estar ja aquest número a la màquina. Ho farem la setmana vinent, perquè la cosa s'ho val.

PER ACABAR

Obra nova

Sembla que Adrià Gual entregarà a "Romea" una obra original per a estrenar-se immediatament.

Aquesta obra es titula "La nit blava".

Una col·laboració

Angel Samblancat i Lluís Capdevila treballen en una obra

de gran intensitat, titulada "La mala filia". Es una obra de passions i alta ideologia, que destinen a la companyia de l'"Espanyol".

Creiem—i ja veuran com no ens hem equivocat—que serà un èxit.

Josep Maria de Sagarra a "Romea"

A "Romea" assagen una obra nova del nostre amic Josep Maria de Sagarra, "L'assassinat de la senyora Abril".

Ja no cal dir-ho: li desitgem un èxit.

Pro Vicents Daroqui

A iniciativa de Francesc Madrid—cor generós i gran escriptor—es prepara un festival a benefici del que fou gran actor de la nostra escena, Vicents Daroqui, que avui, malalt i vell, no pot treballar.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA s'associa a l'homenatge.

Ibsen i el Teatre Intim

M. Alcàntara Gusart, un dels crítics més ponderats i escriptor molt estimable alhora, és qui ha traduït l'obra d'Ibsen "Solness, el constructor", amb què inaugura a "Romea" les seves sessions el "Teatre Intim".

BOB

FUTBOL

Ja ha passat la febre; creieu que n'hi ha per marejar amb partits "cumbres" com el de diumenge passat.

El bon "ista" fins i tant no es va trobar al camp i no va veure sortir els jugadors, no va estar ben segur de què el podia veure. I és natural, es passen tantes angúnies abans no s'ha jugat: que si l'equip del "Barcelona" no es presentaria com el bon barcelonista voldria; que si no es troba àrbitre per enlloc; que si el governador suspendrà el partit, etc., etcètera. Tot ajuda a mantenir el bon "aficionat" amb una constant tivantor de nervis.

Amb tot, però, tot arriba i, finalment, s'ha pogut jugar el partit de la màxima emoció.

El "Barcelona" va fer el ridícul; això bé prou que és sabut per tothom. Els bons barcelonistes, però, ja tenen do-

LA MODA I EL "DONJUANISME"

—Jo encara sóc un home que pot fer tronar i ploure.
—Sí, sobretot amb aquest barret i aquest abric!

RITMES DE LA MISERIA

—Si em volgués afavorir amb alguna coseta.
Fa tres dies que no he menjat res.
—Preneu aquest vermut. No tinc altra cosa.

nada la sentència: si no hagués jugat Plattko i haguessin jugat els menuts García i Ramón, aquest ridícul s'hauria convertit en una victòria, pel cap baix, de quatre gols a cap, per més Zamora que hi hagués hagut a la porta de l'“Espanyol”.

Sigui com sigui, el cas és que el “Barça” va perdre i amb aquesta derrota s'allunya de quatre punts del seu rival l'“Espanyol”.

Amb tot, però, Zamora no se n'ha rigut gaire; li varen “perforar” la porta i això era el que es tractava de demostrar.

Qui no s'accontenta és perquè no vol.

***

Els altres partits varen anar normalment, amb les victòries respectives de l'“Europa”, “Sabadell” i “Sans”.

Per a demà passat, la cosa no es presenta gaire emocionant. El partit que més sobressurt és el del “Sans” contra l'“Espanyol”, i encara l'interès és molt relatiu degut a la baixa forma del “Sans”.

NATACIO

El “Club Natació Barcelona” ha celebrat el seu XX aniversari; és una cosa molt honorable per a un club l'història del qual és exemplar de debò.

Per tal, doncs, de celebrar el XX aniversari de la seva fundació, el club degà de la natació ens volgué donar una festa força simpàtica.

Es tractava de millorar dos records i celebrar una cursa de relleus 10 per 33, nova entre nosaltres.

Per a fer més brillant la festa, tot sortí de primera; la senyoreta Vigo millorà en 15 seogns el seu propi record dels 200 metres i Parés, González, Segalà i Brull feren el mateix en els relleus 4 per 200.

La prova 10 per 33 també fou esplèndida.

En resum, una festa força simpàtica. Tant pel motiu pel

que es celebrava, com per l'èxit de les proves que s'hi celebraren.

PILOTA BASCA

El “Club Bascònia” també va celebrar el III aniversari de la seva fundació.

Amb aquest motiu celebrà una reunió importantíssima al Frontó Principal-Palace, la base del qual fou un partit o més una exhibició dels pilotaris biscaïns Allende i Araquistain pala que satisfegu a tothom.

La festa fou molt simpàtica i agradà molt als nostres ja nombrosos aficionats.

CICLISME

La novella entitat “Club Ciclista de Sant Martí”, va organitzar el campionat de Catalunya per carretera amb un recorregut de 170 quilòmetres.

Hi varen prendre part una colla de corredors, entre els quals hi havia alguns “asos” i en va sortir guayador En Cèrrià Farré.

La cursa va ésser bona pel que toca als participants; per part dels organitzadors s'hi veieren algunes faltes que poden perfeccionar-se per la seva qualitat de novells.

Uns a una altra.

TEIXI

El sistema ha fet fórrolla.

Itàlia ja fa una cosa semblant.

El Gran Consell Feixista ha decidit que per a ésser elector calia pertànyer a una societat corporativa (i ara només n'hi han de feixistes) i que el rei nomenaria el Senat.

✽

La setmana passada parlàvem d'uns canvis a l'Ajuntament. Veus-los ací:

Ha dimitit el cap de la secció de pressupostos i ingressos, senyor Manuel Rebutós y Bordoy.

El substituirà el senyor Frederic Culi Verdaguer.

El senyor Pi i Sunyer (J. M.), tal com havia dit, anirà de cap de Finances.

Els senyor Lahoz y Conde, respectivament, seran col·locats a Eixample i a Governació.

El senyor Conde estava a Finances. No servia. Ara l'han dut a Governació per a veure si aquí serveix. Com que el senyor Pi i Sunyer era un “as” en la seva secció d'Eixamples, l'han dut a Finances; a l'Ajuntament actual tant traslladen un funcionari quan és bo com quan és dolent. El senyor Lahoz, de Governació ha passat a Eixample. En quant al senyor Rebutós, creiem que ha fet molt bé de dimitir amb aquestes circumstàncies.

✽

Manoilescu, processat per ésser amic del príncep Càrol de Romania, és jutjat.

Ha declarat que el rei Ferran, poc abans de morir, dirigí una lletra al president del Consell, Bratiano, dient-li que era la seva voluntat que Càrol regnés. En el testament no el desheretava?

La cosa s'enreda!

✽

Es tossuda, no hi ha més!

La germana de l'ex-Kaiser té seixanta un anys i està bo-

—Però, que veniu de fora, que us atreviu a travessar les Rambles?

ament enamorada d'un jove rus. L'ex-Kaiser, autoritari, però un sensat en aquest cas, no vol autoritzar el casori.

Però l'ex-princesa Victòria, tossuda i romàntica, decideix esobeir el seu germà i es casa ben aviat pel ritus rus.

Què en farà, d'ella, l'infeliç jove rus?

✱

Miss Elder, l'heròica aviadora americana que intentà la travessia de l'Atlàntic, és una dona intel·ligent.

Ha declarat que les dones encara no podien intentar soles aquestes menes de travessies, puix que no tenen prou resistència física.

Ens plau la feminitat d'aquesta dama yanqui.

✱

Ah, ah! Ens agrada.

A Villel (Aragó), quatre noies s'han barallat per un home. Eren quatre xicotes boniques; hagué d'intervenir la guàrdia civil i no aconseguí descompartir-les fins que, ferides totes quatre, quedaren fora de combat. Una d'elles duia un gran ganivet.

L'afortunat home deu estar tot estufat.

"Oh, la gallarda mujer española!"

✱

A Xieti les autoritats han prohibit el "charleston" i el "black-bottom" en els "dancings". Diuen que són oposats a la moral i a l'esperit estètic del país.

Ja, ja, ja, ja!

Això passa a la feixista Itàlia. Són autoritats feixistes qui parlen de moral i estètica.

✱

Pobres barcelonistes! Els planyem.

Han sofert una gran derrota. Els que veieren el partit asseguren que els seus jugadors no feren res per a evitar-la; semblava—naturalment que no era això, ni de molt—que anaven a deixar-se guanyar.

I és que el "Barcelona" actual no és pas el "Barcelona" d'alguns anys enrera. Sentim moltíssim la derrota del "Barcelona"; encara sentim més, però, que vagi esdevenint una petita patum.

Rússia ha tret 73 partidaris de Trotzky.

Rússia, Rússia, no fem coses!

Per què s'empenya en ésser així, aquest país tan ple de possibilitats que podria marcar la seva empremta arreu?

Què hi farem!

✱

Altres anys, quan venia la tardor, l'empresari de les cadires públiques les retirava de la Rambla del Mig, puix en elles en dita època no s'hi asseia quasi ningú; només deixava les del Passeig de Gràcia, les quals, per trobar-se en lloc més assolat, encara presten servei fins en el més rigorós de l'hivern.

Enguany, però, cotninen les cadires a la Rambla del Mig, constituint un entrebanc més als ocasionats per les obres que allí es fan.

A. F.: El vostre article el traspassem al nostre volgut confrare "La Campana de Gràcia".—Ll. A. V.: No entenem massa els vostres versos; el censor tampoc els entendria i tots plegats perdríem el temps. — Ll. R. C.: Anirà a "La Campana", segurament, a fi de què no perdi actualitat. — A B C: No ens plau gens de bromejar amb aquestes coses. Una mica més de respecte, minyó!

Imprempta L'Esquella i La Campana : Olm, 8, Barcelona

VIES URINÀRIES
Impureses de la sang - Debilitat nerviosa
 Prou sofrir inutilment de les dites malalties, gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

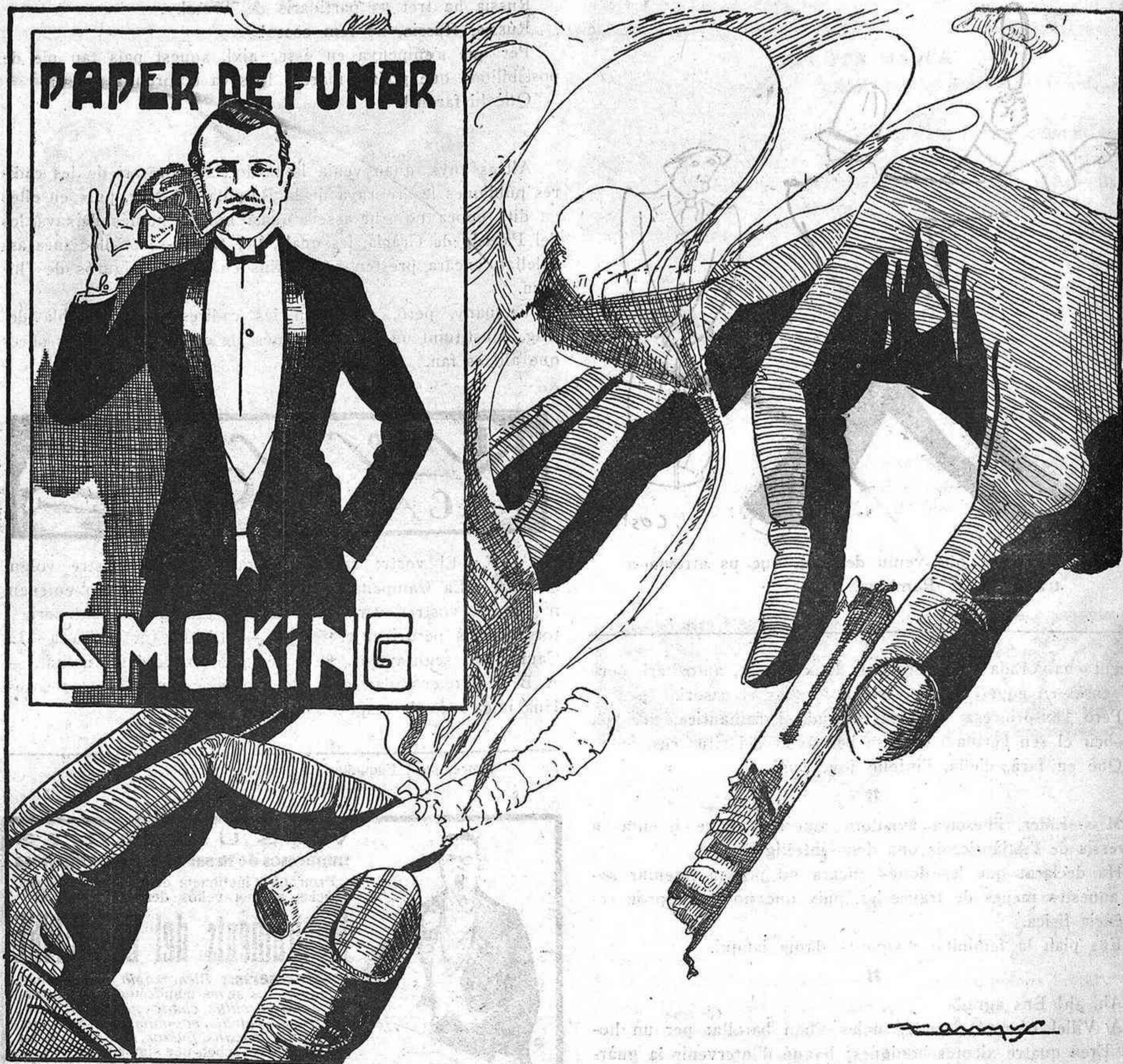
Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres vari-coses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regnerant la sang, la renoven, augmenten totes les nergies de l'organisme i fomenten la salut; resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòrrica* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16. telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrotllament, tractament i guariment de les dites malalties.

Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi amb rapidesa, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui amb freqüència, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el paper de fumar aquestes raons que ha

SMOKING

de combustió lenta, sabor agradós, molt resistent i fi. Es per

sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

Acaba de ponerse a la venta

El Año en la Mano

Almanaque - Enciclopedia de la vida práctica, para

1928

EL AÑO EN LA MANO va ilustrado con un considerable número de fotograbados todos ellos de gran interés.

EL AÑO EN LA MANO es el libro más popular que se publica en España.

EL AÑO EN LA MANO regala a sus lectores infinidad de objetos de gran valor, y una participación al billete

Núm. 38.065 de la LOTERIA DE NAVIDAD

PRECIOS { Edición rústica . . . . . Pesetas 1'50
Edición encuadernada 2

Talonarios de la Lotería de Navidad

Màximes i mais pensaments

Pensa mal i no erraràs

PER SANTIAGO RUSIÑOL

PREU: 2 PESSETES

Alfonso Vidal y Planas

**LA VIRGEN
DEL INFIERNO**

(Novela de presidio)

Un tomo 8.º

Ptas. 4

Aranceles de Aduanas

EDICIÓN OFICIAL

Edición encuadernada en tela Pesetas 20

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorga rebaixes.

AMEM Paris 27

ELS MALGASTADORS

—Té una pulmonia doble!
—Sempre ha sigut un malgastador! Quan, amb una de senzilla, hauria quedat tan bé!